

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: X. X., narozená dne X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Sokolovská 855/225, 190 00 Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 7. 2019, č. j. XXX

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště pro Prahu a Střední Čechy (dále jen „žalovaná“) ze dne 24. 7. 2019 č. j. XXX (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 528/1991 Sb.“), a § 90 odst. 5 zákona č.

500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „**správní orgán I. stupně**“) ze dne 29. 3. 2019, č. j. XXX (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 155/1995 Sb.**“).

II. Žalobní body

3. Žalobkyně nesouhlasila s napadeným rozhodnutím, požadovala přezkoumání svého zdravotního stavu. Zdůraznila, že je od 1. 5. 2017 na nemocenské, má za sebou dvě operace kolena, rehabilitace, používá dvě francouzské hole a ortézu, její stav se nemění. Pracovala jako řidička tramvaje, měla by potížit si najít jiné zaměstnání, neboť má problémy i při sezení, musí končetinu často polohovat. Žalobkyně též zmínila podezírání lékařkou z účelového jednání s cílem dosáhnout odškodnění za pracovní úraz, posudky už byly vyhotovené, když žalobkyně na jednání k lékařce přišla. Na lékařku podala stížnost.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná k žalobě uvedla, že v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je žalovaná ve správním řízení vázána posudkem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení (§ 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb.), v rámci řízení o námitkách pak svým lékařem (§ 88 odst. 9 téhož zákona), neboť jde o otázku odbornou, vyžadující znalosti v oboru medicíny a též v oboru posudkového lékařství. Novým posudkem o invaliditě v řízení o námitkách, vypracovaným lékařem ČSSZ dne 20. 6. 2019 bylo zjištěno, že žalobkyně není invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu (§ 26 téhož zákona) poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (Postižení končetin), položce 10a (Poškození vazivového aparátu kolena/kolen, nestabilita, potřeba kompenzační pomůcky, omezení pro delší chůzi a stání, 10 – 15 %) přílohy vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, v platném znění, dále jen „**vyhl. č. 359/2009 Sb.**“, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 15 %. Lékař žalované hodnotil zdravotní postižení žalobkyně shodně s prvoinstančním posouzením, pouze byla změněna diagnóza z M17 (gonartóza) na M70 (porucha měkkých tkání kolem kolenního kloubu), tedy dle kapitoly XV, oddílu B, položky 10a vyhlášky č. 359/2009 Sb., kde náleží míra poklesu pracovní schopnosti o 15 %. Lékař žalované neshledal žádný objektivní důvod trvání pracovní neschopnosti žalobkyně

(byla hodnocena také obecná pracovní schopnost, tedy i k jinému než dosavadnímu zaměstnání). Žalovaná navrhl, aby zdravotní stav žalobkyně byl vzhledem k jejím námitkám posouzen posudkovou komisí, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení:
6. Žádostí podanou dne 19. 12. 2018 žalobkyně požádala o přiznání invalidního důchodu. Zdravotní stav žalobkyně byl posouzen dne 1. 2. 2019 Doc. MUDr. P. K. Ph.D. bez přítomnosti žalobkyně, se závěrem, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %. Posudek byl aprobován MUDr. J. M. dne 5. 2. 2019. Dle tohoto posudku je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu postižení pohybového aparátu po špatném došlápnutí a distorzi levého kolene. Lékař posoudil zdravotní obtíže jako poškození vazivového aparátu kolena s nestabilitou a potřebou kompenzační pomůcky s mírou poklesu pracovní schopnosti o 15 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (Postižení končetin), položce 10a (Poškození vazivového aparátu kolena/kolen, nestabilita, potřeba kompenzační pomůcky, omezení pro delší chůzi a stání, 10 – 15 %) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 15 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3, § 4 vyhl. č. 359/2009 Sb. nemění.
7. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 29. 3. 2019. Správní orgán I. stupně odkázal na právní úpravu § 38, § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Uvedl, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 2. 2019 žalobkyně není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla pouze o 15%.
8. Žalobkyně podala dne 6. 5. 2019 proti prvostupňovému rozhodnutí námitky, ve kterých poukázala na to, že posudek neuvádí žádná konkrétní fakta a úvahy, proto je nicotné, její stav není stabilizovaný, má bolesti všech kloubů, kyčlí, zad, je odkázána na pomoc dcer. Též jí byla doporučena další operace.
9. V posudku o invaliditě v námitkovém řízení ze dne 20. 6. 2019, č. j. LPS/2019/479-NR-PRH_CSSZ, vypracovaném oddělením lékařské posudkové služby žalované dospěla lékařka MUDr. E. D. k závěru, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona č. 155/1995 Sb., z tohoto důvodu poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 15%, a žalobkyně tak není invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Posuzující lékařka shledala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles

pracovní schopnosti je bolestivost kolenního kloubu po distorzi měkkých tkání. Lékařka vyšla též z lékařských zpráv předložených žalobkyní. Jednání byla žalobkyně přítomna, uvedla, že nikdo neví, jak se cítí, jen ona sama. Po eskalaci emocí žalobkyně odešla z jednání bez opory, s uspokoivým stereotypem, svižným tempem, bez napadání. Jinak žalobkyně udává nutnost dvou francouzských holí při chůzi. Lékařka vyjádřila souhlas s posudkovým závěrem lékaře PSSZ, odlišně posoudila diagnózu, a to z M17 (gonartóza) na M70 (porucha měkkých tkání klem kolenního kloubu), tedy dle kapitoly XV, oddílu B, položky 10a vyhlášky č. 359/2009 Sb., kde náleží míra poklesu pracovní schopnosti o 15 %. Lékařka neshledala žádný objektivní důvod trvání pracovní neschopnosti žalobkyně (byla hodnocena také obecná pracovní schopnost, tedy i k jinému než dosavadnímu zaměstnání).

10. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 24. 7. 2019 žalovaná poukázala na ust. § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., dle kterých posoudil zdravotní stav žalobkyně pro účely řízení o námitkách posudkový lékař. Vyšla z nového posudku o invaliditě ze dne 20. 6. 2019, shrnula jeho podklady, skutková zjištění a závěry, dle kterých žalobkyně není invalidní, její pracovní schopnost poklesla o 15 % z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinou je zdravotní postižení uvedené v XV, oddílu B, položky 10a přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. Nebyly splněny podmínky pro invaliditu podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
13. Podle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
14. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně.
15. Z výše uvedené právní úpravy vyplývá, že pojištěnec ve věku žalobkyně má nárok na invalidní důchod za současného splnění dvou podmínek, a sice že se stane invalidním a zároveň získá potřebnou dobu pojištění. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal, popř. zůstal, invalidním. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je tak závislé především na odborném lékařském posouzení

(viz ust. § 8 odst. 7, 8, 9 zákona č. 582/1991 Sb.). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.

16. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
17. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav, dochované pracovní schopnosti pojištěnce a zaujímají se v něm též posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku.
18. V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala závěry posudkového lékaře, ze kterých vycházela žalovaná. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, která soudu předložila posudek ze dne 25. 2. 2021, č. j. SZ/2021/20-PH-5 (dále jen „**posudek MPSV**“), který soud provedl jako důkaz při jednání; soud sám není oprávněn zdravotní stav žalobkyně zkoumat.
19. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předsedkyně komise: MUDr. L. K., další lékař: MUDr. P. K. s odborností ortopedie. Z posudku vyplývá, že žalobkyně se na jednání komise bez omluvy nedostavila, ač byla předvolána doporučeným dopisem s doručenkou, dopis si převzala. Komise tak posudek zpracovala na podkladě zdravotnické dokumentace, kterou shledala plně dostačující. Komise při zpracování posudku vyšla z dokumentace praktického lékaře, ze zpráv MUDr. C., z vyšetření MUDr. L., dokumentace PSSZ a spisu Městského soudu v Praze.
20. Podle komise rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (Postižení končetin), položce 10 (Poškození vazivového aparátu kolena/kolen), písm. a), kde je definována nestabilita s potřebou kompenzační pomůcky, omezení pro delší chůzi a stání, 10 – 15 % přílohy vyhl. č. 359/2009 Sb. Z rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti o 10 - 15 % byla zvolena i s ohledem na charakter profese horní hranice položky. Ostatní choroby, uvedené v diagnostickém souhrnu, nejsou pro posouzení invalidity relevantní. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3, § 4 vyhl. č. 359/2009 Sb. nemění. Ze zdravotního hlediska není pro žalobkyni vhodná práce fyzicky namáhavá, práce zatěžující dolní končetiny, nošení těžkých břemen. K případné rekvalifikaci k eventuálně vhodnějšímu pracovnímu zařazení lze pak dle uvážení žalobkyně doporučit žádost o status osoby zdravotně znevýhodněné dle zákona o zaměstnanosti. K námitkám komise uvedla, že přezkoumávané posudky obsahují zdůvodnění svých závěrů, byly zhodnoceny subjektivní obtíže i objektivní nálezy. K zmiňované plánované operaci komise uvedla, že šlo zřejmě o totální endoprotézu, tato operace provedena nebyla, nebyla by ani posudkově významná.

21. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20: „*Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).*“ Dále srovnej rozsudek ze dne 25. 1. 2019, č. j. 8 Ads 138/2017 – 40: „*Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).*“
22. V souladu s tímto rozsudkem soud uvádí, že mu nepřísluší hodnotit posudek Ministerstva práce a sociálních věcí z odborného hlediska, neboť k tomu nemá příslušné znalosti, stejně tak nemůže odborně hodnotit ani podklady, ze kterých posudek vychází. Soud může posudek hodnotit pouze z hlediska jeho celistvosti a přesvědčivosti, přitom je nezbytné též posoudit, zda existují jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Soud shledal, že posudek Ministerstva práce a sociálních věcí požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů o tom, že žalobkyně nebyla ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní, splňuje. Posudková komise objektivně a přesvědčivě zdůvodnila svůj závěr při posouzení procentního poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Komise rozhodovala v řádném složení, kromě předsedkyně komise, posudkové lékařky, byl členem též lékař z oboru ortopedie, tedy z toho oboru, do něž spadá i postižení žalobkyně, které bylo shledáno za hlavní příčinu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Z posudku je zřejmé, že posudková komise hodnotila veškerou zdravotní dokumentaci, kterou měla k dispozici, byla též připravena žalobkyně při jednání komise osobně vyšetřit. Komise uzavřela, že k zpracování posudku měla i bez vyšetření žalobkyně dostatek podkladů.
23. Posudková komise zhodnotila míru poklesu pracovní schopnosti 15 %, tak jak bylo uvedeno v posudku ze dne 1. 2. 2019 a ze dne 20. 6. 2019, ze kterých vycházely správní orgány, a potvrdila správnost těchto posudků. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu shledala komise zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (Postižení končetin), položce 10 (Poškození vazivového aparátu kolena/kolen), písm. a), kde je definována nestabilita s potřebou kompenzační pomůcky, omezení pro delší chůzi a stání, 10 – 15 %) přílohy vyhl. č. 359/2009 Sb., tedy shodně s posudky.

24. Soud nemá důvod pochybovat o správnosti závěrů posudku Ministerstva práce a sociálních věcí, jedná se o posudek přesvědčivý, celistvý a úplný, který je v souladu s předchozími dvěma závěry posudkových lékařů v daném řízení. Soud tak neshledal potřebu provádět další dokazování, když žalobkyně žádné důkazy, které by mohly závěry tohoto posudku zpochybnit, nepředložila, ani nenavrhla.
25. Žalobkyně v žalobě pouze obecně nesouhlasila se závěry posudků, měla za to, že její zdravotní stav je horší, nesouhlasila s postupem lékařky MUDr. D. Z posudku MUDr. D. nicméně vyplývá, že v odůvodnění posudku bylo zohledněno vystupování a vyjádření žalobkyně při jednání, námitka, že posudek byl již vyhotovený jen čekající na podpis žalobkyně, tak není důvodná. Argumentace o nutnosti použití francouzských holí byla posudkové komisi známa a tato skutečnost byla zohledněna. Nelze přehlédnout, že žalobkyně určitými zdravotními obtížemi trpí, všechny tři posudky se shodují v závěru, že zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě nepříznivý, nicméně je ve věci podstatné, že zdravotnímu postižení žalobkyně odpovídá míra poklesu pracovní schopnosti pouze 10 – 15 %, takže hranice potřebné pro vznik invalidity tento pokles nedosahuje (když pro I. stupeň invalidity je nutný pokles nejméně o 35 %, případ žalobkyně tedy není ani hraniční). Posudková komise měla pro vypracování posudku k dispozici dostatek odborných lékařských nálezů, vyšla z kompletní spisové dokumentace a dále zhodnotila též pozdější lékařské zprávy předložené žalobkyní a tyto zprávy v posudku zohlednila. Komise v posudku podrobně vysvětlila, z jakých důvodů dospěla k závěru, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla invalidní. Námitka žalobkyně tak není důvodná.
26. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto jí zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
27. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. května 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně